

CHƯƠNG 3:
ĐẢNG LÃNH ĐẠO CẢ NƯỚC QUÁ ĐỘ LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ
TIẾN HÀNH CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI
(TỪ NĂM 1975 ĐẾN NAY)

(Tiếp theo)

2.2. Tiếp tục công cuộc đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế (từ năm 1996 đến nay)

2.2.1. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII và bước đầu thực hiện công cuộc đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa (1996 - 2001)

*** Hoàn cảnh lịch sử:**

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII của Đảng (7/1996) diễn ra trong bối cảnh Liên Xô tan rã và chủ nghĩa xã hội đi vào thoái trào. Cách mạng khoa học và công nghệ phát triển với trình độ ngày càng cao. Nước ta đã ra khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội. Nhiệm vụ chuẩn bị tiền đề cho công nghiệp hóa đã cơ bản hoàn thành. Nước ta chuyển sang thời kỳ mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

*** Nội dung chủ yếu của Đại hội VIII (1996):**

Từ ngày 28/6 đến ngày 1/7/1996, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII họp tại thủ đô Hà Nội. Tham dự đại hội có 1.198 đại biểu thay mặt cho hơn hai triệu đảng viên cả nước.

- Chủ đề Đại hội là “*Tiếp tục sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội*”. Đại hội đã thông qua Báo cáo chính trị; Phương hướng nhiệm vụ kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (1996 - 2000); Điều lệ Đảng (bổ sung, sửa đổi). Đại hội đã kiểm điểm, đánh giá kết quả 5 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội VII, đánh giá 10 năm đổi mới; bầu BCHTƯ gồm 170 ủy viên chính thức, đồng chí Đỗ Mười tiếp tục được bầu làm Tổng Bí thư.

- Tổng kết 10 năm đổi mới (1986 - 1996), *Báo cáo chính trị* của Đại hội đã đánh giá thành công, hạn chế, nguyên nhân, bài học và xác định mục tiêu đến năm 2020 đưa nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp. Tiếp tục chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Đại hội xác định 6 quan điểm chỉ đạo công nghiệp hóa, hiện đại hóa là: 1 - Giữ vững độc lập, tự chủ, đi đôi với mở rộng quan hệ quốc tế, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ đối ngoại. 2 - Công nghiệp hóa, hiện đại hóa là sự nghiệp của toàn dân, của mọi thành phần kinh tế, trong đó kinh tế nhà nước giữ vai trò chủ đạo. 3 - Lấy việc phát huy nguồn lực con người là yếu tố cơ bản cho sự phát triển nhanh và bền vững. 4 - Tăng trưởng kinh tế gắn liền với cải thiện đời sống nhân dân, phát triển văn hóa, giáo dục, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội, bảo vệ môi trường. 5 - Khoa học và công nghệ là động lực của công nghiệp hóa, hiện đại hóa; kết hợp công nghệ truyền thống với công nghệ hiện đại, tranh thủ đi nhanh vào hiện đại ở những khâu quyết định. 6 - Kết hợp kinh tế với quốc phòng và an ninh.

=> Đại hội VIII của Đảng đánh dấu bước ngoặt đưa đất nước sang thời kỳ mới - thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng nước Việt Nam độc lập, dân chủ, giàu mạnh, xã hội công bằng, văn minh theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

*** Lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội VIII (1996 - 2001):**

(SV tìm hiểu thêm)

2.2.2. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX, tiếp tục thực hiện công cuộc đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa (2001 - 2006)

*** Hoàn cảnh lịch sử:**

- Đại hội IX của Đảng (4/2001) họp trong năm mở đầu thế kỷ XXI, khi cuộc cách mạng khoa học và công nghệ tiếp tục có bước phát triển nhảy vọt, thúc đẩy sự phát triển kinh tế tri thức. Toàn cầu hóa diễn ra mạnh mẽ.

- Việt Nam sau 15 năm đổi mới đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, tạo thế và lực thúc đẩy công cuộc đổi mới đi vào chiều sâu. Tuy nhiên, những thách thức lớn là nguy cơ tụt hậu xa hơn về kinh tế so với nhiều nước trong khu vực và trên thế giới, chênh hướng

xã hội chủ nghĩa, nạn tham nhũng quan liêu, “diễn biến hòa bình” do các thế lực thù địch gây ra.

*** Nội dung chủ yếu của Đại hội IX (2001):**

Từ ngày 19 đến ngày 22/4/2001, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX họp tại thủ đô Hà Nội. Tham dự đại hội có 1.168 đại biểu thay mặt cho hơn hai triệu đảng viên cả nước:

- Chủ đề của Đại hội là *“Phát huy sức mạnh toàn dân tộc, tiếp tục đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”*. Đại hội IX đã thông qua Báo cáo chính trị; Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2001 - 2010; Phương hướng, nhiệm vụ kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 2001 - 2005; Báo cáo về bổ sung, sửa đổi Điều lệ Đảng; Báo cáo kiểm điểm của BCHTƯ khóa VIII; Báo cáo tình hình thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2); bầu BCHTƯ gồm 150 ủy viên chính thức, đồng chí Nông Đức Mạnh được bầu làm Tổng Bí thư.

- *Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2001 - 2010* do Đại hội thông qua với mục tiêu đưa GDP năm 2010 lên ít nhất gấp đôi năm 2000. Quan điểm phát triển của chiến lược là: Phát triển nhanh, hiệu quả và bền vững, tăng trưởng kinh tế đi đôi với thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội và bảo vệ môi trường. Coi phát triển kinh tế là nhiệm vụ trung tâm, xây dựng đồng bộ nền tảng cho một nước công nghiệp là yêu cầu cấp thiết. Đẩy mạnh công cuộc đổi mới, tạo động lực giải phóng và phát huy mọi nguồn lực. Gắn chặt việc xây dựng nền kinh tế độc lập tự chủ với chủ động hội nhập kinh tế quốc tế. Kết hợp chặt chẽ phát triển kinh tế - xã hội với quốc phòng - an ninh.

- Nội dung cơ bản của *Báo cáo chính trị*:

+ Tổng kết Việt Nam trong thế kỷ XX và triển vọng trong thế kỷ XXI. Đánh giá kết quả thực hiện Chiến lược ổn định, phát triển kinh tế - xã hội (1991 - 2000) và bài học chủ yếu của 15 năm đổi mới.

+ Đảng và nhân dân ta quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường XHCN trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. “Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, là

kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại... Tư tưởng Hồ Chí Minh soi đường cho cuộc đấu tranh của nhân dân ta giành thắng lợi, là tài sản tinh thần to lớn của Đảng và dân tộc ta”.

+ *Con đường đi lên của nước ta* là sự phát triển quá độ lên chủ nghĩa xã hội bỏ qua chế độ tư bản chủ nghĩa, tức là bỏ qua việc xác lập vị trí thống trị của quan hệ sản xuất và kiến trúc thượng tầng tư bản chủ nghĩa nhưng tiếp thu, kế thừa những thành tựu mà nhân loại đã đạt được dưới chế độ tư bản chủ nghĩa, đặc biệt về khoa học và công nghệ để phát triển nhanh lực lượng sản xuất, xây dựng nền kinh tế hiện đại.

+ *Trong thời kỳ quá độ*, có nhiều hình thức sở hữu về tư liệu sản xuất, nhiều thành phần kinh tế, giai cấp, tầng lớp xã hội khác nhau. Mỗi quan hệ giữa các giai cấp, các tầng lớp xã hội là quan hệ hợp tác và đấu tranh trong nội bộ nhân dân, đoàn kết và hợp tác lâu dài trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

+ *Nội dung chủ yếu của đấu tranh giai cấp hiện nay* là thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa theo định hướng xã hội chủ nghĩa, khắc phục tình trạng nước nghèo, kém phát triển; thực hiện công bằng xã hội, chống áp bức, bất công; đấu tranh ngăn chặn và khắc phục những tư tưởng và hành động tiêu cực, sai trái; đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu và hành động chống phá của các thế lực thù địch; bảo vệ độc lập dân tộc, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, nhân dân hạnh phúc.

+ *Động lực chủ yếu để phát triển đất nước* là đại đoàn kết toàn dân trên cơ sở liên minh giữa công nhân với nông dân và trí thức do Đảng lãnh đạo, kết hợp hài hòa các lợi ích cá nhân, tập thể và xã hội, phát huy mọi tiềm năng và nguồn lực của các thành phần kinh tế, của toàn xã hội.

+ Đảng và Nhà nước chủ trương thực hiện nhất quán và lâu dài nền kinh tế hàng hóa nhiều thành phần vận động theo cơ chế thị trường, có sự quản lý của Nhà nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa; có nhiều hình thức sở hữu, nhiều hình thức phân phối.

+ Phát triển giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, xây dựng nền văn hóa tiên

tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

+ Tăng cường quốc phòng và an ninh; mở rộng quan hệ đối ngoại và chủ động hội nhập kinh tế quốc tế. Thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập tự chủ, rộng mở, đa phương hóa, đa dạng hóa các quan hệ quốc tế¹.

+ Phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân; đẩy mạnh cải cách tổ chức và hoạt động của Nhà nước, phát huy dân chủ, tăng cường pháp chế.

+ Xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

=> Đại hội IX của Đảng là Đại hội của “*Trí tuệ - Dân chủ - Đoàn kết - Đổi mới*”. Thành công của Đại hội thể hiện bản lĩnh, ý chí kiên cường, đánh dấu bước trưởng thành về lý luận và thực tiễn của Đảng. Các văn kiện Đại hội là kết tinh trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân, là sự phát triển và cụ thể hóa Cương lĩnh chính trị năm 1991; tiếp tục phát triển đường lối của Đại hội VI, Đại hội VII và Đại hội VIII với những nhận thức mới.

*** Lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội IX (2001 - 2006):**

(SV tìm hiểu thêm)

2.2.3. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng và quá trình thực hiện (2006 - 2011)

*** Hoàn cảnh lịch sử:**

- Đại hội X của Đảng (4/2006) diễn ra trong bối cảnh cuộc cách mạng khoa học và công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin, công nghệ sinh học có bước phát triển nhảy vọt. Kinh tế thế giới và khu vực tiếp tục phục hồi và phát triển. Toàn cầu hóa kinh tế tạo ra cơ hội phát triển nhưng chứa đựng nhiều khó khăn, thách thức cho các quốc gia, nhất là các nước đang phát triển. Chiến tranh cục bộ, xung đột vũ trang, hoạt động can thiệp, khủng bố, tranh chấp biên giới, lãnh thổ, biển đảo... tiếp tục diễn ra ở nhiều nơi và rất phức tạp. Nhiều

¹ Thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập tự chủ, rộng mở, đa phương hoá, đa dạng hoá các quan hệ quốc tế. Việt Nam sẵn sàng là bạn, là đối tác tin cậy của các nước trong cộng đồng quốc tế, phấn đấu vì hoà bình, độc lập và phát triển.

vấn đề toàn cầu bức xúc đòi hỏi các quốc gia và các tổ chức quốc tế phối hợp giải quyết. Khu vực châu Á - Thái Bình Dương và Đông Nam Á tiếp tục phát triển nhưng tiềm ẩn những nhân tố gây mất ổn định.

- Đất nước ta sau 20 năm đổi mới đã đạt được nhiều thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử, đưa lại sự thay đổi cơ bản, toàn diện, làm cho thế và lực, uy tín quốc tế tăng lên nhiều so với trước. Tuy nhiên, đất nước đang đứng trước thách thức lớn. Nguy cơ tụt hậu xa hơn về kinh tế so với nhiều nước trong khu vực và trên thế giới. Tình trạng suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên gắn với tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Những biểu hiện xa rời mục tiêu chủ nghĩa xã hội chưa được khắc phục. Các thế lực thù địch vẫn tiếp tục thực hiện âm mưu “diễn biến hoà bình”, gây bạo loạn, sử dụng chiêu bài “dân chủ”, “nhân quyền” hòng thay đổi chế độ ở nước ta.

*** Nội dung chủ yếu của Đại hội X (2006):**

Từ ngày 18 đến ngày 25/4/2006, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X họp tại thủ đô Hà Nội. Tham dự đại hội có 1.176 đại biểu thay mặt cho hơn ba triệu đảng viên cả nước:

- Chủ đề đại hội là *“Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, phát huy sức mạnh toàn dân tộc, đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới, sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển”*. Đại hội đã thông qua: Báo cáo chính trị; Báo cáo phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2006 - 2010; Báo cáo công tác xây dựng Đảng; Báo cáo một số vấn đề về bổ sung, sửa đổi Điều lệ Đảng; Báo cáo kết quả thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII trong nhiệm kỳ Đại hội IX và báo cáo kiểm điểm sự lãnh đạo của BCHTƯ khóa IX; bầu 160 ủy viên Trung ương chính thức, đồng chí Nông Đức Mạnh được bầu lại làm Tổng Bí thư.

- Đại hội đã tổng kết một số vấn đề lý luận - thực tiễn của 20 năm đổi mới, bổ sung hai đặc trưng mới của CNXH mà nhân dân ta xây dựng so với Cương lĩnh năm 1991 là: “dân giàu, nước mạnh, công bằng, dân chủ, văn minh”; “có Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản” và rút ra một số bài học kinh nghiệm.

- Mục tiêu tổng quát là **nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, phát huy sức mạnh toàn dân tộc, đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới**; sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển; tạo nền tảng đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại:

+ Lần đầu tiên đặt chú trọng hàng đầu đến nhiệm vụ then chốt là xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đây là thành tố đầu tiên của chủ đề Đại hội. Trong tình hình mới, xây dựng và chỉnh đốn Đảng để nâng cao năng lực và sức chiến đấu của Đảng ngang tầm với trọng trách của mình.

+ Nội dung mới trong thành tố thứ hai của chủ đề Đại hội là “phát huy sức mạnh toàn dân tộc” trên cơ sở mục tiêu chung là giữ vững độc lập, thống nhất của Tổ quốc, vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. Từ đây xóa bỏ mọi mặc cảm, định kiến, phân biệt đối xử về quá khứ, thành phần giai cấp; tôn trọng những ý kiến khác nhau không trái với lợi ích của dân tộc.

+ Nội dung mới trong thành tố thứ ba của chủ đề Đại hội là “đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới”. Tập trung vào các lĩnh vực chủ yếu: Tiếp tục hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức. Nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, phát triển nguồn nhân lực. Thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội ngay trong từng bước và từng chính sách phát triển. Phát triển văn hóa, nền tảng tinh thần của xã hội. Tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN. Mở rộng quan hệ đối ngoại, chủ động và tích cực hội nhập kinh tế quốc tế. Phát huy sức mạnh đại đoàn kết dân tộc, tiếp tục đổi mới phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể nhân dân. Phát huy dân chủ, tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Đổi mới, chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

=> Đại hội X của Đảng là dấu mốc quan trọng trong tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Các văn kiện được thông qua tại Đại hội là kết tinh trí tuệ và ý chí của toàn Đảng, toàn dân quyết tâm đổi mới toàn diện, phát triển với tốc độ nhanh và bền

vững hơn trong thời kỳ mới.

*** Lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội X (2006 - 2011):**

(SV tìm hiểu thêm)

2.2.4. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng và quá trình thực hiện (2011 - 2016)

*** Hoàn cảnh lịch sử:**

- Đại hội XI của Đảng diễn ra trong bối cảnh tình hình thế giới tiếp tục diễn biến phức tạp. Hoà bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn nhưng chiến tranh cục bộ, xung đột vũ trang, khủng bố, bất ổn chính trị - xã hội, tranh chấp chủ quyền, lãnh thổ vẫn diễn ra ở nhiều nơi. Thiên tai, dịch bệnh, khủng hoảng năng lượng, ô nhiễm môi trường, biến đổi khí hậu trở thành những vấn đề nghiêm trọng trên toàn thế giới.

- Việt Nam đã đạt được những thành tựu quan trọng trong việc thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ Đại hội X đề ra nhưng cũng còn nhiều hạn chế, khuyết điểm cần được khắc phục. Các thế lực thù địch tiếp tục chống phá, kích động bạo loạn, đẩy mạnh hoạt động “diễn biến hoà bình”.

*** Nội dung chủ yếu của Đại hội XI (2011):**

Từ ngày 12 đến ngày 19/1/2011, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI họp tại thủ đô Hà Nội, khi đất nước vừa kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Hà Nội. Tham dự đại hội có 1.377 đại biểu thay mặt cho hơn ba triệu đảng viên cả nước:

- Chủ đề đại hội là “*Tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, phát huy sức mạnh toàn dân tộc, đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới, tạo nền tảng để đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại*”. Đại hội đã thông qua: Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011); Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2011 - 2020; Báo cáo chính trị của BCHTƯ Đảng khóa X; Phương hướng, nhiệm vụ 5 năm 2011 -2015; Điều lệ Đảng (bổ sung, sửa đổi); bầu 175 ủy viên Trung ương chính thức, đồng chí Nguyễn Phú

Trọng được bầu làm Tổng Bí thư.

- *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta (bổ sung, phát triển năm 2011)* đã bổ sung, phát triển Cương lĩnh năm 1991:

+ *Về kết cấu*, có 3 điểm bổ sung quan trọng: Phần III thành “Những định hướng lớn về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại”. Phần “giáo dục và đào tạo”, “khoa học và công nghệ” ở nội dung kinh tế chuyển sang văn hóa. Đánh số thứ tự lại trong mỗi phần.

+ *Về quá trình cách mạng Việt Nam*, Cương lĩnh năm 2011 diễn đạt mới về những thắng lợi của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng. Cách diễn đạt đó vừa trung thực với lịch sử, vừa cổ vũ niềm tự hào dân tộc và phù hợp với quan hệ đối ngoại hiện nay. Cương lĩnh đã đánh giá tổng quát sai lầm, khuyết điểm, nguyên nhân và chỉ rõ thái độ của Đảng trước những sai lầm đó.

+ *Về những bài học kinh nghiệm lớn*, Cương lĩnh năm 2011 cơ bản giữ nguyên 5 bài học như Cương lĩnh năm 1991: *Một là*, nắm vững ngọn cờ độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. *Hai là*, sự nghiệp cách mạng là của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. *Ba là*, không ngừng củng cố, tăng cường đoàn kết: đoàn kết toàn Đảng, đoàn kết toàn dân, đoàn kết dân tộc, đoàn kết quốc tế. *Bốn là*, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, sức mạnh trong nước với sức mạnh quốc tế. *Năm là*, sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định thắng lợi của cách mạng Việt Nam (sửa đổi từ “bảo đảm” bằng từ “quyết định”).

Quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta:

+ Về đặc điểm, xu thế chung của bối cảnh quốc tế đã tạo thời cơ phát triển, đồng thời đặt ra những thách thức gay gắt, nhất là đối với những nước đang và kém phát triển.

+ Về chủ nghĩa xã hội có ba nhận định: Sự sụp đổ của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô và Đông Âu thực sự là một tổn thất lớn, dẫn đến nhiều khó khăn cho phong trào cách mạng thế giới và nước ta. Hiện tại, chủ nghĩa tư bản còn tiềm năng phát triển nhưng về bản chất vẫn là một chế độ áp bức, bóc lột và bất công, khủng hoảng kinh tế, chính trị, xã hội

vẫn tiếp tục xảy ra. Cương lĩnh năm 2011 bổ sung hai vấn đề cấp bách là chống khủng bố và ứng phó với biến đổi khí hậu toàn cầu.

+ Đặc điểm nổi bật hiện nay của thời đại là cuộc đấu tranh của nhân dân các nước vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ, phát triển và tiến bộ xã hội dù gặp nhiều khó khăn, thách thức nhưng sẽ có những bước tiến mới. “Theo quy luật tiến hóa của lịch sử, loài người nhất định sẽ tiến tới chủ nghĩa xã hội”.

+ Về mô hình chủ nghĩa xã hội: Xã hội xã hội chủ nghĩa mà nhân dân ta xây dựng là một xã hội với 8 đặc trưng: 1 - Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. 2 - Do nhân dân làm chủ. 3 - Có nền kinh tế phát triển cao dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và quan hệ sản xuất tiến bộ phù hợp. 4 - Có nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. 5 - Con người có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc, có điều kiện phát triển toàn diện. 6 - Các dân tộc trong cộng đồng Việt Nam bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng và giúp nhau cùng phát triển. 7 - Có Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân do Đảng Cộng sản lãnh đạo. 8 - Có quan hệ hữu nghị và hợp tác với các nước trên thế giới.

-> Trong các đặc trưng, ngoài đặc trưng “Có nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc” không đổi, Cương lĩnh năm 2011 bổ sung hai đặc trưng bao trùm, tổng quát: “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”, “Có Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân do Đảng Cộng sản lãnh đạo”. Các đặc trưng khác diễn đạt rõ hơn, không chỉ là thay đổi từ ngữ mà còn chứa đựng những nội dung mới.

+ Mục tiêu tổng quát khi kết thúc thời kỳ quá độ ở nước ta là xây dựng được về cơ bản nền tảng kinh tế của chủ nghĩa xã hội với kiến trúc thượng tầng về chính trị, tư tưởng, văn hoá phù hợp, tạo cơ sở để nước ta trở thành một nước xã hội chủ nghĩa ngày càng phồn vinh, hạnh phúc.

+ 8 phương hướng xây dựng CNXH ở nước ta được xếp sắp hợp lý hơn: 1- Đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước gắn với phát triển kinh tế tri thức, bảo vệ tài nguyên, môi trường. 2 - Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. 3 - Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; xây dựng con người, nâng cao đời

sống nhân dân, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội. 4 - Bảo đảm vững chắc quốc phòng, an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội. 5 - Thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hoà bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế. 6 - Xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, thực hiện đại đoàn kết toàn dân tộc, tăng cường và mở rộng mặt trận dân tộc thống nhất. 7 - Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. 8 - Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh.

+ Bổ sung việc nắm vững và giải quyết tốt 8 mối quan hệ lớn: Quan hệ giữa đổi mới, ổn định và phát triển; giữa đổi mới kinh tế và đổi mới chính trị; giữa kinh tế thị trường và định hướng xã hội chủ nghĩa; giữa phát triển lực lượng sản xuất và xây dựng, hoàn thiện từng bước quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa; giữa tăng trưởng kinh tế và phát triển văn hóa, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội; giữa xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa; giữa độc lập, tự chủ và hội nhập quốc tế; giữa Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, nhân dân làm chủ.

Những định hướng lớn về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại:

+ *Định hướng về phát triển kinh tế:* Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa với nhiều hình thức sở hữu, nhiều thành phần kinh tế, hình thức tổ chức kinh doanh và hình thức phân phối. Các thành phần kinh tế hoạt động theo pháp luật đều là bộ phận hợp thành quan trọng của nền kinh tế, bình đẳng trước pháp luật, cùng phát triển lâu dài, hợp tác và cạnh tranh lành mạnh. “Kinh tế nhà nước giữ vai trò chủ đạo. Kinh tế tập thể không ngừng được củng cố và phát triển. Kinh tế nhà nước cùng với kinh tế tập thể ngày càng trở thành nền tảng vững chắc của nền kinh tế quốc dân; kinh tế tư nhân là một trong những động lực của nền kinh tế. Kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài được khuyến khích phát triển”.

Phát triển kinh tế là nhiệm vụ trung tâm, thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước gắn với phát triển kinh tế tri thức, bảo vệ tài nguyên, môi trường; xây dựng cơ cấu kinh tế hợp lý, hiện đại, có hiệu quả và bền vững, gắn kết chặt chẽ công nghiệp, nông nghiệp, dịch vụ. Coi trọng phát triển các ngành công nghiệp nặng, công nghiệp chế tạo có

tính nền tảng và các ngành công nghiệp có lợi thế; phát triển nông, lâm, ngư nghiệp ngày càng đạt trình độ công nghệ cao, chất lượng cao gắn với công nghiệp chế biến và xây dựng nông thôn mới.

+ *Định hướng về phát triển văn hóa, xã hội*: Xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, phát triển toàn diện, thống nhất trong đa dạng, thấm nhuần sâu sắc tinh thần nhân văn, dân chủ, tiến bộ, trở thành nền tảng tinh thần vững chắc. Kế thừa và phát huy những truyền thống văn hóa tốt đẹp của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, tiếp thu những tinh hoa văn hóa nhân loại, xây dựng một xã hội dân chủ, công bằng, văn minh, vì lợi ích chân chính và phẩm giá con người, với trình độ tri thức, đạo đức, thể lực và thẩm mỹ ngày càng cao.

+ *Về con người*: Con người là trung tâm của chiến lược phát triển, đồng thời là chủ thể phát triển. Xây dựng con người Việt Nam giàu lòng yêu nước, có ý thức làm chủ, trách nhiệm công dân; có tri thức, sức khỏe, lao động giỏi; sống có văn hóa, nghĩa tình; có tinh thần quốc tế chân chính. Xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, thật sự là tế bào lành mạnh của xã hội, là môi trường quan trọng, trực tiếp giáo dục nếp sống và hình thành nhân cách.

+ *Về giáo dục và đào tạo*: Giáo dục và đào tạo có sứ mệnh nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, góp phần quan trọng phát triển đất nước, xây dựng nền văn hóa và con người Việt Nam. Coi phát triển giáo dục và đào tạo cùng với phát triển khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu; đầu tư cho giáo dục và đào tạo là đầu tư phát triển. Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo theo nhu cầu phát triển của xã hội; nâng cao chất lượng theo yêu cầu chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế, phục vụ đắc lực sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đẩy mạnh xây dựng xã hội học tập, tạo cơ hội và điều kiện cho mọi công dân học tập suốt đời.

+ *Về khoa học và công nghệ*: Nghiên cứu và ứng dụng có hiệu quả các thành tựu khoa học và công nghệ hiện đại trên thế giới. Hình thành đồng bộ cơ chế, chính sách khuyến khích sáng tạo, trọng dụng nhân tài và đẩy mạnh ứng dụng khoa học và công nghệ.

+ *Về bảo vệ môi trường*: Đây là trách nhiệm và nghĩa vụ của cả hệ thống chính trị, toàn xã hội và của mọi công dân. Kết hợp chặt chẽ giữa kiểm soát, ngăn ngừa, khắc phục ô nhiễm với khôi phục và bảo vệ môi trường sinh thái. Phát triển năng lượng sạch, sản xuất và tiêu dùng sạch. Coi trọng nghiên cứu, dự báo, thực hiện các giải pháp ứng phó với biến đổi khí hậu và thảm họa thiên nhiên.

+ *Về chính sách xã hội*: Kết hợp chặt chẽ, hợp lý phát triển kinh tế với phát triển văn hóa, xã hội, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội ngay trong từng bước và từng chính sách. Khuyến khích làm giàu hợp pháp đi đôi với xóa nghèo bền vững. Thiết lập một hệ thống đồng bộ, đa dạng về bảo hiểm và trợ cấp xã hội. Hạn chế, tiến tới đẩy lùi tội phạm và giảm tác hại của tệ nạn xã hội. Bảo đảm quy mô hợp lý, cân bằng giới tính và chất lượng dân số.

Xây dựng một cộng đồng xã hội văn minh, trong đó các giai cấp, các tầng lớp dân cư đoàn kết, bình đẳng về nghĩa vụ và quyền lợi... Quan tâm đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ kế tục xứng đáng sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc. Thực hiện bình đẳng giới và hành động vì sự tiến bộ của phụ nữ. Hỗ trợ đồng bào định cư ở nước ngoài ổn định cuộc sống, giữ gìn bản sắc dân tộc, chấp hành tốt pháp luật nước sở tại, hướng về quê hương, tích cực góp phần xây dựng đất nước... Tôn trọng và bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo và không tín ngưỡng, tôn giáo của nhân dân theo quy định của pháp luật. Đấu tranh và xử lý nghiêm đối với mọi hành động vi phạm tự do tín ngưỡng, tôn giáo và lợi dụng tín ngưỡng, tôn giáo làm tổn hại đến lợi ích của Tổ quốc và nhân dân.

+ *Định hướng về quốc phòng, an ninh*: Mục tiêu, nhiệm vụ của quốc phòng, an ninh là bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, giữ vững hoà bình, ổn định chính trị, bảo đảm an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội; chủ động ngăn chặn, làm thất bại mọi âm mưu và hành động chống phá của các thế lực thù địch đối với sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta. Phát triển đường lối, nghệ thuật quân sự chiến tranh nhân dân và lý luận, khoa học an ninh nhân dân. Chủ động, tăng cường hợp tác quốc tế về quốc phòng, an ninh. Tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý tập trung thống nhất của Nhà nước đối với Quân đội, Công an nhân dân và sự nghiệp quốc phòng, an ninh.

+ *Định hướng về đối ngoại*: Thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; nâng cao vị thế của đất nước; vì lợi ích quốc gia, dân tộc, vì một nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa giàu mạnh; *là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế*, góp phần vào sự nghiệp hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội trên thế giới. Hợp tác bình đẳng, cùng có lợi với tất cả các nước trên cơ sở những nguyên tắc cơ bản của Hiến chương Liên Hợp Quốc và luật pháp quốc tế.

Hệ thống chính trị và vai trò lãnh đạo của Đảng:

+ *Về dân chủ xã hội chủ nghĩa*: Dân chủ xã hội chủ nghĩa là bản chất của chế độ ta, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển đất nước. Xây dựng và từng bước hoàn thiện nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm dân chủ được thực hiện trong thực tế cuộc sống ở mỗi cấp, trên tất cả các lĩnh vực. Dân chủ gắn liền với kỷ luật, kỷ cương và phải được thể chế hoá bằng pháp luật, được pháp luật bảo đảm.

+ *Về Nhà nước*: Nhà nước ta là nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân. Tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân mà nền tảng là liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức, do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo. Quyền lực Nhà nước là thống nhất; có sự phân công, phối hợp và kiểm soát giữa các cơ quan trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp. Nhà nước ban hành pháp luật; tổ chức, quản lý xã hội bằng pháp luật và không ngừng tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa.

+ *Về Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể nhân dân*: có vai trò rất quan trọng trong sự nghiệp đại đoàn kết toàn dân tộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là tổ chức liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện của tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội và các cá nhân tiêu biểu trong các giai cấp, tầng lớp xã hội, các dân tộc, tôn giáo và người Việt Nam định cư ở nước ngoài. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là một bộ phận của hệ thống chính trị, là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân. Đảng Cộng sản Việt Nam vừa là thành viên vừa là người lãnh đạo Mặt trận. Mặt trận hoạt động theo nguyên tắc tự nguyện, hiệp thương dân chủ, phối hợp và thống nhất hành động giữa

các thành viên.

+ *Về Đảng Cộng sản Việt Nam*: Đảng Cộng sản Việt Nam là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam; đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của dân tộc. Tiếp tục khẳng định “Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động”.

Cương lĩnh năm 2011 đưa ra định nghĩa mới: “Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại; là tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta, mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta giành thắng lợi”.

+ Cương lĩnh năm 2011 bổ sung, làm rõ *phương thức lãnh đạo của Đảng*: Đảng lãnh đạo bằng cương lĩnh, chiến lược, các định hướng về chính sách và chủ trương lớn; bằng công tác tuyên truyền, thuyết phục, vận động, tổ chức, kiểm tra, giám sát và bằng hành động gương mẫu của đảng viên.

+ Làm rõ *mối quan hệ Đảng với nhân dân*: Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân, tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân, dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng, chịu sự giám sát của nhân dân, hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật.

+ Về *xây dựng Đảng*: Đảng phải vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức; thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, ra sức nâng cao trình độ trí tuệ, bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức và năng lực lãnh đạo.

=> Ý nghĩa của Cương lĩnh năm 2011: Qua 20 năm, Đảng có những nhận thức mới về chủ nghĩa xã hội và con đường quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta, về sự vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào cách mạng Việt Nam trong điều kiện mới. Cương lĩnh là cơ sở đoàn kết, thống nhất giữa tư tưởng với hành động của toàn Đảng, toàn dân, là ngọn cờ chiến đấu vì thắng lợi của sự nghiệp xây dựng đất nước Việt Nam từng

bước quá độ lên chủ nghĩa xã hội, định hướng cho mọi hoạt động của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta trong những thập kỷ tới. Thực hiện thắng lợi Cương lĩnh này, Việt Nam nhất định trở thành một nước xã hội chủ nghĩa phồn vinh, hạnh phúc.

- *Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2011 - 2020* nêu rõ:

+ *Quan điểm phát triển*: Phát triển nhanh gắn liền với phát triển bền vững là yêu cầu xuyên suốt trong Chiến lược. Đổi mới đồng bộ, phù hợp về kinh tế và chính trị vì mục tiêu xây dựng nước Việt Nam “*dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”. Mở rộng dân chủ, phát huy tối đa nhân tố con người; coi con người là chủ thể, nguồn lực chủ yếu và là mục tiêu của sự phát triển. Phát triển mạnh mẽ lực lượng sản xuất với trình độ khoa học, công nghệ ngày càng cao; đồng thời hoàn thiện quan hệ sản xuất trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ ngày càng cao trong điều kiện hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng.

+ *Mục tiêu tổng quát*: Phần đầu đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại; chính trị - xã hội ổn định, dân chủ, kỷ cương, đồng thuận; đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được nâng lên rõ rệt; độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ được giữ vững; vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế tiếp tục được nâng lên; tạo tiền đề vững chắc để phát triển cao hơn trong giai đoạn sau.

+ *Ba đột phá chiến lược*: 1 - Hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, trọng tâm là tạo lập môi trường cạnh tranh bình đẳng và cải cách hành chính. 2 - Phát triển nhanh nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao, tập trung vào việc đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục quốc dân; gắn kết chặt chẽ phát triển nguồn nhân lực với phát triển và ứng dụng khoa học, công nghệ. 3 - Xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng đồng bộ, với một số công trình hiện đại, tập trung vào hệ thống giao thông và hạ tầng đô thị lớn.

+ *Định hướng phát triển kinh tế - xã hội*: Đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế. Thực hiện tốt chức năng của Nhà nước, giải quyết đúng đắn mối quan hệ giữa Nhà nước với thị trường. Hoàn thiện bộ máy nhà nước, chuyển mạnh về cải cách hành

chính. Đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, phát huy quyền làm chủ của nhân dân trong việc xây dựng bộ máy nhà nước.

- Nội dung cơ bản của *Báo cáo chính trị*:

+ Kiểm điểm 5 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội X; nhìn lại 10 năm thực hiện Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2001 - 2010, 20 năm thực hiện Cương lĩnh năm 1991.

+ Mục tiêu tổng quát trong 5 năm tới là: Tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng; đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới; xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; phát huy dân chủ và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc; phát triển kinh tế nhanh, bền vững; nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân; giữ vững ổn định chính trị - xã hội; tăng cường hoạt động đối ngoại; bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; tạo nền tảng để đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại.

+ Những nhiệm vụ chủ yếu trên các lĩnh vực: Đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế; đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển nhanh, bền vững. Hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Phát triển giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, kinh tế tri thức; bảo vệ môi trường. Chăm lo phát triển văn hóa. Thực hiện có hiệu quả tiến bộ và công bằng xã hội, bảo đảm an sinh xã hội trong từng bước và từng chính sách phát triển. Tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Triển khai đồng bộ, toàn diện hoạt động đối ngoại; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế. Phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc. Đẩy mạnh xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

=> Đại hội XI của Đảng đã khẳng định các nhiệm vụ trọng tâm, trong đó hàng đầu là nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng. Đây là bước quan trọng thực hiện thắng lợi mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội theo Cương lĩnh bổ sung, phát triển năm 2011. Đại hội thể hiện trí tuệ, ý chí, nguyện vọng của toàn Đảng, toàn dân ta; tiếp tục khẳng định, hoàn thiện và phát triển

đường lối đổi mới trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

*** Lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội XI (2011 - 2016):**

(SV tìm hiểu thêm)

2.2.5. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng và quá trình thực hiện (2016 - 2021)

*** Hoàn cảnh lịch sử:**

Đại hội XII của Đảng diễn ra trong bối cảnh tình hình thế giới, khu vực diễn biến nhanh, phức tạp, khó lường. Đất nước qua 30 năm đổi mới, thế và lực tăng lên rõ rệt, có cả thuận lợi, thời cơ cùng với những khó khăn, thách thức đan xen.

*** Nội dung chủ yếu của Đại hội XII (2016):**

Từ ngày 21 đến ngày 28/1/2016, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII họp tại thủ đô Hà Nội. Tham dự đại hội có hơn 1.510 đại biểu thay mặt cho hơn bốn triệu đảng viên cả nước:

- Chủ đề đại hội là *“Tăng cường xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh; phát huy sức mạnh toàn dân tộc, dân chủ xã hội chủ nghĩa; đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hoà bình, ổn định; phấn đấu sớm đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại”*. Đại hội đã thông qua: Báo cáo chính trị của BCHTƯ Đảng khóa XI; Phương hướng, nhiệm vụ 5 năm 2016 -2020; bầu 180 ủy viên Trung ương chính thức, đồng chí Nguyễn Phú Trọng được bầu lại làm Tổng Bí thư.

- Nội dung cơ bản của *Báo cáo chính trị*:

+ Kiểm điểm 5 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội XI; tổng kết 30 năm đổi mới (1986 - 2016)

+ Mục tiêu tổng quát phát triển đất nước 5 năm 2016 - 2021: Tăng cường xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh. Phát huy sức mạnh toàn dân tộc và dân chủ xã hội chủ

nghĩa. Đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; phát triển kinh tế nhanh, bền vững, phấn đấu sớm đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa. Giữ gìn hòa bình, ổn định, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế để phát triển đất nước. Nâng cao vị thế và uy tín của Việt Nam trong khu vực và trên thế giới.

+ Những nhiệm vụ chủ yếu trên các lĩnh vực: Đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế; đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo, phát triển nguồn nhân lực. Phát triển và ứng dụng khoa học, công nghệ. Xây dựng, phát triển văn hóa, con người. Quản lý phát triển xã hội; thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội. Tăng cường quản lý tài nguyên; bảo vệ môi trường; chủ động phòng, chống thiên tai, ứng phó với biến đổi khí hậu. Tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Nâng cao hiệu quả hoạt động đối ngoại, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế. Phát huy sức mạnh đại đoàn kết dân tộc. Phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm thực hiện quyền làm chủ của nhân dân. Xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

-> Nổi bật nhất trong từng phần nêu trên của Báo cáo chính trị là đều có phần đánh giá tình hình (thành tựu, hạn chế, khuyết điểm), chỉ rõ phương hướng nhiệm vụ chủ yếu trong 5 năm tới của từng lĩnh vực.

+ Đại hội nhấn mạnh việc đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, phát huy mọi nguồn lực và động lực để phát triển đất nước nhanh, bền vững; đặc biệt chú trọng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có kết quả 6 nhiệm vụ trọng tâm:

1. Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, đủ năng lực,

phẩm chất và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ.

2. Xây dựng tổ chức bộ máy của toàn hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu.

3. Tập trung thực hiện các giải pháp nâng cao chất lượng tăng trưởng, năng suất lao động và sức cạnh tranh của nền kinh tế. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả ba đột phá chiến lược (hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục, đào tạo, phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao; xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng đồng bộ), cơ cấu lại tổng thể và đồng bộ nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng; đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, chú trọng công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn gắn với xây dựng nông thôn mới. Chú trọng giải quyết tốt vấn đề cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước, cơ cấu lại ngân sách nhà nước, xử lý nợ xấu và bảo đảm an toàn nợ công.

4. Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước; bảo đảm an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội. Mở rộng và đưa vào chiều sâu các quan hệ đối ngoại; tận dụng thời cơ, vượt qua thách thức, thực hiện hiệu quả hội nhập quốc tế trong điều kiện mới, tiếp tục nâng cao vị thế và uy tín của đất nước trên trường quốc tế.

5. Thu hút, phát huy mạnh mẽ mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân. Chăm lo nâng cao đời sống vật chất, tinh thần, giải quyết tốt những vấn đề bức thiết; tăng cường quản lý phát triển xã hội, bảo đảm an ninh xã hội, an ninh con người; bảo đảm an sinh xã hội, nâng cao phúc lợi xã hội và giảm nghèo bền vững. Phát huy quyền làm chủ của nhân dân, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc.

6. Phát huy nhân tố con người trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội; tập trung xây dựng con người về đạo đức, nhân cách, lối sống, trí tuệ và năng lực làm việc; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh.

=> Đại hội XII của Đảng là Đại hội “*Đoàn kết - Dân chủ - Kỷ cương - Đổi mới*”,

tăng cường xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh; phát huy sức mạnh toàn dân tộc, dân chủ xã hội chủ nghĩa; đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định; phấn đấu sớm đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại.

*** Lãnh đạo thực hiện Nghị quyết Đại hội XII (2016 - 2021):**

[\(SV tìm hiểu thêm\)](#)

2.3. Thành tựu, kinh nghiệm của công cuộc đổi mới

[\(SV tìm hiểu thêm\)](#)